GAZETA LWOWSKA.

W Piątek. Nro. 4. 9. Stycznia 1824.

Wiadomości kraiowe.

Okólnik C. K. Rządu kraiowego.

Względem wprowadzania zagranicznego Włoskiego wina ordynaryynego.

Nayiaśnieyszy Pan raczył naywyższą uchwałą Swoią z d. 29. Lipca r. b. postanowić; że przywóz zagranicznych win Włoskich ordynaryynych (który Taryfą ceł dla trunków r. 1818 ustanowioną przez wszystkie granice Monarchii Austryiackiey był pozwolony) odtąd tylko przez granice Królestwa Lombardzko-Weneckiego mieysce mieć może, nie ograniczaiąc iednak konsumpcyi tych win na Lombardzko-Weneckie Królestwo.

Ta naywyższa uchwała stosownie do wyroku wysokiey Kamery nadworney z d. 30. Września 1823 do liczb. 38662, podaie się do powszechney wiadomości z tym dodatkiem, iż gdyby wina tego rodzaiu prowadzone były inną, a nie Lombardzko-Wenecką granicą, tedy takowe bez-względnie na powrót cofnięte zostaną, a gdyby dostrzeżony był zamysł przekradania, natenczas podług przepisów na kontrabandy traktowane będą.

We Lwowie d. 28. Listopada 1823.

(*Podpisy*).

Wiadomości zagraniczne.

Brazyliia i Portugaliia.

Na mocy rozkazu Infanta Don Miguel. naczelnego Wodza woyska Jenerał Wice-Hrabia de Varzea rozpuścił oddział uważaiący, który stał na granicy Alemtejo. Oznaymił ón dowódcom oddziałów, Officerom, podofficerem i szeregowym zadowolenie z przestrzeganey karności i gorliwosci.

Gazety Londyńskie zawieraią obszerną korrespondencyią, która zaszła w Rio-de-Janeiro między Kapitanem Portugalskim woiennego okrętu z władzami Brazylyiskiemi względem zdarzenia wiadomego w Europie od kilku niedziel, o którem i my wspomnieliśmy.

Nie ieden zapewne przypomina sobie, że Portugalska korweta Voador w towarzystwie brigantyny *Otreze di Majo* wpłynęła do portu w Rio dla oddania tamteyszemu Dworowi depeszów dworu Lizbonskiego. Widząc Brazylianie, że okręt zawiiał pod banderą Portugalską niewystawiaiąc parlamentarskiey bandery, uważali to za zgwałcenie niepodległości kraiu, zabrali korwecie sterowe wiosła i zmusili ią zarzucić kotwicę pod ogniem bateryy, poczem zaczęła się obszerna korrespondencyia między Portugalskimi wysłańcami, Don Pedrem I., głównem konstytucyynem zgromadzeniem i Kapitanami Portugalskimi.

Między temi pismami nayważnieysze iest Hrabiego Rio-Mayor do Cesarza, w którem prosił o posłuchanie u tegoż, ażeby mógł mu wręczyć depesze od Króla iego Oyca.

Cesarz kazał odpowiedzieć przez swoiego Ministra spraw zagranicznych, że dotąd nic nie przyymie ani słuchać nie będzie, dopóki Rząd Lizboński iako *conditionem sine qua non* nieuzna zupełney niepodległości Brazylii.

Hrabia Rio-Major odpowiedział Ministrowi, że ma wprawdzie naprzyiaźnieysze instrukcyie od swoiego Dworu, lecz nie posiada zupełnego pełnomocnictwa, by mógł uznać niepodległość. Uważano iednak, że Hrabia w liście do Cesarza dawał mu tytuł N. Panie i W. Cesarska Mość. Hrabia Rio-de-Janeiro żądał w swoim ostatnim liście, ażeby mu wymieniono osobę, którey ma oddać listy Król Portugalskiego do Jego dostoynego syna.

Minister ukończył korrespondencyią oświadczeniem, że ponieważ Hrabia Rio-Major nie posiada pełnomocnictw służących do uznania niepodległości Brazyliiskiey, nie będzie przypuszczony do posłuchania u Cesarza, a nawet Cesarz wzbrania się przyymować listy Króla swoiego Oyca.

List kupiecki z Maranhamu donosi, że to miasto ogłosiło swoię niepodległość. Oczekiwano tam Lorda Cochrane.

Hiszpaniia.

Król Jmć raczył Wice-Hrabiego Dode Jenerała Porucznika i Szefa całey inżynieryi przy woysku Francuzkiem w Hiszpanii, ozdobić W. Krzyżem Orderu Karola III. a Jenerałów: Hrabiego de Larochjaquelin Wi-

K ..

ce-H abiego Garbé i Barona Roband de Fleury, W. Krzyżem S. Ferdynanda.

Nowem rozporządzeniem Królewskiem maia wszyscy Officerowie, mianowani przed 7. Marca 1820 a odtąd ze służby oddaleni powrócona mieć całkowitą płacę, iaką pobierać mieli.

Podług Gwiazdy rozkazał Król Francuzki powrócić Hiszpanii chorągwie w woynie r. 1808 zdobyte, oraz oświadczył, iż żadne działo Francuzkie podowczas odebrane, a teraz w twierdzach Hiszpanskich znowu zdobyte, nie ma być do Francyi odesłane.

List z Peripignan z d. 10. Grudnia donosi: Municypalnoś Barcelony, porozumiawszy się z Gubernatorem Francuzkim Jenerałem Ferning wydała pod d. 3. Grudnia rozporządzenie, iż każdy mieszkaniec opatrzony być ma cedułą bezpieczeństwa. Inny rozkaz Gubernatora z d. 7. Grudnia rościąga tę ostrożność na wszystkich Hiszpańskich woyskowych, i urzędników woiennych, którzy licznie, szukaią przytułku w Barcelonie.

Don P. J. Avella Wikary Dyiecezyi Barcelońskiey wydał do całego Duchowieństwa napomnienie w tey treści: 1) aby w kazania swoie nie mięszali żadnych politycznych przedmiotów; 2) żadnych nie używali wyrazów, któreby zaburzyć mogły porządek i nienawiść prywatną podsycać; 3) sprzeciwiaiący się temu rozporządzeniu, nie tylko utracą prawo kaznodzieiów, ale nadto w mierę okoliczności, dłużey, lub krócey więzieni będą w areszcie.

Korregidor (Burmistrz) w Walencyi, uwiadomił mieszkańców miasta, że Marszałek Molitor Dowodca korpusu woyska Francuzkiego, wkrótce do tego miasta przybędzie, wzywaiąc ich, aby go uroczyście przyięli.

Okręt Angielski Tyne, który d. 15. Grudnia zawinął do Portsmouth, przywiózł wiadomości z Hawanny z d. 8. Listopada podług których, Deputowani Hiszpańscy wyprawieni do Mexyku, celem ułożenia się ieżeli można zgodnym sposobem, z Rządem tego kraiu powrócili do Hawanny nic nie wskórawszy. Układy w celu załatwienia sporów zaszłych między Władzami zamku St. Jean de Ulloa, osadzonym przez Hiszpanów i twierdzą Vera-Cruz, miały odnieść skutek pomyślny.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Okręt liniiowy Cambridge o 80 działach, zupełnie iuż do podróży gotowy, rusza do Portsmouth, aby Konzulów, którzy dotąd ieszcze nie odpłynęli, zawiózł do różnych nowych Państw Południowo-Amerykańskich.

Jenerałowi Riego chciano wystawić pomnik w Moorfield, lecz ten wniosek nie otrzymał się w Radzie gminney.

Gazeta: *»New-Times«* z d. 15. Grudnia zawiera, co następnie: »Chęć dawania swoich kapitałów na zagraniczne pożyczki znowu ożywiać się zdaie, mimo ostatniego chwiania się zagraniczney giełdy. Teraz nawet umawiaią się o trzy Mexykanskie spekulacyyne pożyczki, a zwłaszcza o iednę po 6 od sta, o drugą po 5 od sta i o plan franko-Mexykański. Sześćprocentowe pożyczki, iak słychać, nie będą ieszcze tak prędko, przedmiotem rospraw giełdowych, ponieważ układy nie powiedły się ieszcze tak daleko, ale 5pCtowa wkrótce przyprowadzona będzie do skutku. Wynosi 1,600,000 fontów, a cena kontraktowa, iak mówią, ma być po 55. Słychać, że kilka franko-Mexykańskich obligacyi przedano w Sobotę d. 13. Grudnia po 42. Obie wyżwspomnione pożyczki zawarto na imie Rządu Mexykańskiego — lecz któż może powiedzieć, co to iest Rząd Mexykański? My z naszey strony wiemy tylko, że Mexyk od niedawna zawikłany był w woynę domową i że rządził nim awanturnik, imieniem Yturbide, który Cesarzem obwołać się kazał. Cesarstwo tego awanturnika wkrótce się skończyło, sam uiechał z piękną summę i gra w Europie rolę prywatyzuiącego wielkiego Pana. Po oddaleniu Yturbidego kilka stronnictw walczyło w różnych częściach Mexyku, każde z nich chciało poczciwego John Bulla (Angliią) oszukać oklepanym wybiegiem pożyczki. Franko Mexykański proiekt nie wymagał nawet mieć znaczenia i powagi proiektu Rządowego, lecz kazał się uważać iedynie iako prywatną spekulacyią. Woyny domowe zniszczyły Mexyk, zaniedbano kopalnie złota i srebra, woda ie pozalewała i znaczne kapitały tracić ieszcze potrzeba na koszta machin, nim te kopalnie znowu iaki przyniesą użytek. Machiny te muszą bydź oprócz tego poruczone kierunkowi poczciwych i roztropnych mężów, należy wprowadzić nowy systemat wyrabiania kruszców, żyły kruszcowe powinny być do dawnego doprowadzone stanu, środki transportu niech będą pewne i wygodne, a wtedy dopiero, gdy te wszystkie pomyślne szczegóły wspólnie działać zaczną, potrzeba ieszcze będzie na końcu wywieźć kruszceó na targ, a im więcey go tam nadwieżą, tem bardziey spadnie, co iest naturalną rzeczą. Słychać wprawdzie, że Rząd Mexykański wydatki na te kopalnie znacznie pomnieyszyć zamyśla, lecz ztąd wnioskować nie można, że kompaniia trudniąca się kopaniem kruszców zyska na tem. Kopalnie sta-

rać się będą iedna drugą przewyższyć, a przeto we wszystkich zysk pomnieyszony zostanie. Nie możemy zabronić kapitalistom, ażeby nie dawali pieniędzy na tak wątpliwe spekulacyie, przypominamy im tylko iak częstym przypadkom podpadaią podobne interesa i że nie wszystko złoto, co się świci, czego przepomnić nie powinni.«

Gonieo z d. 2go Grudnia zawiera co następuie: »Dowiedzieliśmy się z gazety Wiedeńskiey z d. 18go Listopada, że Cesarz Austryiacki odebrał ordery Angielskiemu Jenerałowi Majorowi Robertowi Wilson, mieniąc go niegodnym nagród zyskanych na polu sławy. Sądziemy, że to iest nayprzykrzeyszy cios, iaki mógł go dotknąć. Jednak dalecy iesteśmy od tego, ażebyśmy mieli tryumfować nad iego upokorzeniem, atoli nauka moralna z tąd wyniknioua nie iest bez wartości.«

»Przed trzema laty mógł Sir Robert Wilson pysznić się wyszczególnieniami, które iako żołnierz pozyskał za odwagę. Był Officerem wyższego stopnia w woysku Angielskiem i miał zaszczytne ordery od Monarchów Austryi, Rossyi, Prus i Portugalii. Byłoby to tylko udaniem, o które Sir Roberta Wilsona posądzać nie możemy, ieżeliby równie, iak iego obrońcy twierdził, że owe ordery nie czyniły mu sławy, albo ze się z tey sławy niewiele chlubił. Musiał wystąpić iako patryiota, ale cóż w rzeczywistości pomogło mu połączenie się z teraźnieyszemi patryiotami, demagogami i rewolucyionistami. Zawód patryiotyczny rozpoczął sławnem ułatwieniem ucieczki Lavalettemu. Za to siedział w więzieniu Francuzkiem i utracił mieysce w Angielskiem woysku. Czynu tego nie można w każdym względzie potępiać. Wilson przestąpił wprawdzie prawo prywatne i narodowe, ale uratował życie człowiekowi, a stroskaney rodzinie zachował oyca. Przekroczenie tak nieodmiennych zasad nie mogło uyść wzroku nieubłaganey sprawiedliwości, lecz ci nawet, którzy wiedzieli to dobrze, że zasłużył na karę, uznali, iż ta kara nie była hańbą dla niego.«

»Poźnieysze postępki Sir Roberta Wilsona i ich skutki będą dla tych zbawienną nauką, którzyby go naśladować chcieli. Był obrońcą Angielskiego radykalizmu, gdy to powietrze grasowało naymocniey. Ten, który za dzieła waleczne w sprawie Królow, od głów ukoronowanych zaszczytami był obsypany, grał teraz rolę przewodnika ludu, mowcy i adwokata. Ale odebrał za to nagrodę, własny Monarcha kazał go skasować i odtąd nie był więcey Angielskim Officerem. Uczynił więcey, otwarte miewał związki z Hiszpańskimi i Portugalskimi rewolucyionistami. A tak postępuiąc koleią utracał wszystkie zaszczyty zyskane w dawnieyszych usługach. Niech więc Sir Robert uczyni porównanie a potém niech nam powie, co mu było pożytecznieysze, czyli związki z kramarzami i mieszkańcami Southwarku, czyli zaszczytne stosunki z Monarchami Europy.«

Francyia.

Król Jmć ozdobił W. Krzyżem orderu Ś. Ludwika: Xięcia Hobenlohe-Bartenstein, który dowodził 3cim korpusem woyska Pireneyskiego.

Doniesienie telegraficzne z Toulonu z d. 16. Grudnia zawiera, że gabarra la Chervette zawinęła do tegoż portu, przywiązłszy Kardynała de la Fare, Arcybiskupa Seneńskiego, z Civita Vecchia.

Mnóstwo zbiegów Hiszpańskich, przybyło znowu do Marsylii. Między tymi znayduią się: Jenerałowie Torrijos, były Minister; Sancho, przedtém Członek Stanów i Gubernator Tarragony; Castellar, Villacampa i wielu innych Oficerowie sztabowych, byli Gubernatorowie cywilni Majorki i Walencyi, wielu innych członków Stanowych, wielu z przeszłey milicyi i wiele osób prywatnych.

Zjednoczone Niderlandy.

W Amsterdamie zdarzył się niedawno następuiący przypadek:

»Pewny głupowaty człowiek żartami lud rozśmieszaiący szedł koło ratusza. Straż go wstrzymywała (zapewne dla tego, ażeby lud nie cisnął się za nim), lecz ón nic na to nieuważaiąc kończył drogę, czém tak mocno rozgniewał żołnierza, że ten dawszy mu w bok bagnetem trupem położył go na ziemie. Natychmiast zbiegło się pospólstwo, otoczyli żołnierza i przebili go nożem. Przybyło więcey straży, chcąc rozpędzić zgraie ludu. Wszczęła się walka, lud ciskał na straż kamieniami i odpędził ią przemocą. Jeden raniony żołnierz wpadł w ręce ludu, ale równie, iak i pierwszy, został zamordowany. Przybywszy dowódca placu, daremnie usiłował ułagodzić wściekłość ludu, który uspokoił się dopiero za przybyciem Burmistrza. Trzech bersztów uwięziono, a kilka osób zraniono bagnetami w tym rozruchu.

Dania.

— *Z Kopenhagi d. 13. Grudnia.* —

Król Jmć maiąc wzgląd na przystąpienie Xięztwa Holsztyńskiego do Niemieckiego Związku postanowił nadać temu Xięstwu Kon-

stytucyią Stanów, stósowną do czasu i okoliczności. Mianowano Kommissyią, która ma się zatrudniać ułożeniem wspomnioney Konstytucyi. Kommmissyia nadesłała iuż zdanie sprawy swoich czynności, lecz Król Jmć poczytał za rzecz potrzebną zastanowić się wprzódy dostatecznie nad niektóremi przygotowaniami, które wykonaniu wspomnioney Konstytucyi przódkować będą.

Tym końcem Prezydent, Hrabia Moltke, tayny Radca Konferencyi i Kanclerz: Baron Brockdorff, Radca Stanu: Jensen, Radca Stanu Hoepp i Deputowany Kancelaryi: Baron Pechlin odebrali dnia wczorayszego rozkaz wyżey wymieniony przedmiot ze ściśleyszą przeyść rozwagą, a potem zdanie swoie bezpośrednio przełożyć.

Szwecyia i Norwegiia.

Stany przychyliły się do wniosku Króla o załatwienie pretensyy przeszłey rodziny Królewskiey, i na to fundusze wyznaczyły.

Niemcy.

Gazety Frankfurtskie donoszą pod d. 22. Grudnia: »Wczoray z południa przybył tu z Liworna były Cesarz Mexykański, Yturbide i zaiechał do oberzy pod białą Łabędzią. Miał z sobą dwóch synów (ieden 8 lat drugi 12), synowca i byłego Członka Stanów, Don Mariano Torrente. Podobno nie ma ani iednego służącego przy sobie, ponieważ podróż iego z Liworna iest pełna taiemnicy. Oglądał dziś po połndniu tuteysze Cassino i okolice miasta, a o godz. 7 wieczorem wyiechał do Londynu.

Prussy.

Dotąd nie było w Prussach żadney właściwey cenzury pism woyskowych, ale Król Jegomość rozkazał wyrokiem Gabinetowym, ażeby odtąd osobney podpadały censurze wszystkie woyskowe dzieła i Dzienniki, iakoteż dotyczące się woyskowości mieysca pism innych. Cenzurą tą trudnić się będzie naczelnik głównego sztabu, Jenerał Porucznik Müffling. Równie w każdey prowincyi dodany będzie do cenzury ieden Oficer sztabowy. Wyięto z pod tey uchwały cenzurę woyskowego tygodnika (umieszczaiącego urzędowe rozporządzenia i mianowania) i zdano ią Kommissyi złożoney z trzech sztabowych Oficerów głównego sztabu, pod kierunkiem Jenerała Müffling.

Z powodu zaślubin Następcy Tronu dał Król Jmć głównemu Burmistrzowi Berlina, taynemu woiennemu Radcy, Büschingowi, 3,000 talarów, dla rozdania między ubogich.— Z powodu téyże uroczystości dawał d. 5. Grudnia Król. Bawarski Poseł, Jenerał piechoty, Hrabia Rechberg-Rothenlöwen, nadzwyczayny świetny bal, na którym był Król Jmć, Nowożeńcy i cała rodzina Królewska, a oprócz tego znaydowało się na tym balu 600 zaproszonych osób.

Rossyia.

— Z Petersburga d. 9. Grudnia. —

Cesarz Jmć dał Królowi Portugalskiemu i Infantowi Don Miguel order S. Jędrzeja, Xiążęciu Angoulême order S. Jędrzeja 1. klassy, Francuzkiemu Posłowi zawierzytelnionemu przy tuteyszym Dworze, Hrabiemu la Ferronays, order Sgo. Alexandra Newskiego osadzony brylantami. Francuzkiego Ministra Spraw Zagranicznych, Wice-Hrabiego Chateaubriand i Xiążęcia Montmorency mianować raczył Kawalerami orderu Sgo. Jędrzeja, Swoiego Posła na Dworze Francuzkim, Jenerała Porucznika Pozzo di Borgo, Kawalerem orderu Sgo. Włodzimierza 1szey klassy, a Hrabiego Bulgary, Kawalerem orderem S. Anny 2giey klassy.

Pan Lomonossow przybył tu w tych dniach gońcem z Madrytu, a P. Bois le Comte, drugi Sekretarz Poselstwa Francuzkiego przy Dworze tuteyszym, odiechał z tąd do Paryża.

Jenerał Porucznik Kutuzow, główny Dyrektor wszystkich szkół woyskowych Państwa, wyiechał ztąd w sprawach swoiego wydziału do Warszawy (inż stanął na mieyscu).

Do d. 27. Listopada zawinęło do Kronsztadu 1130 okrętów kupieckich, a odpłynęło 1124. Do Rygi zawinęło w Październiku 103 a odpłynęło 87.

Siedmiu Chanow Kirgiskich i Kałmuckich koczuiących pokoleń, osiadłych na Sibirsko-Chińskich granicach (które będąc pod opieką Chin dobrowolnie poddały się Rossyi) przybyło tutay dla złożenia hołdowniczey przysięgi i zapłacenia haraczu.

Wartość towarów przedawanych na tegorocznym iarmarku w Niżnym-Nowogorodzie szacuią na 95 milionów rubli, między któremi samey Chińskiey herbaty było za 12 milionów rubli, Sybiryskich futer za 5 milionów, wyrobów z miedzi, żelaza i z innych kruszców za 10 mill. rubli. Kupcy zyskali na tym iarmarku 3 mill. czystego dochodu.

Redakcyia, Józefa Bensy; Druk, J. J. Pillera.